

ANNONCE:

Tirsdag d. 5. december 2006, 9-12°

flyvbjerg

Søg

- ☒ Forside
- ☒ Inland
- ☒ Udland
- ☒ Kultur
- ☒ Leder
- ☒ Opinion

- ☒ Tema
- ☒ Arkiv
 - Ny søgning
 - Avanceret søgning
 - Søgevejledning

- ☒ Luftskebet
- ☒ 15:15

- ☒ Abonnement
- ☒ Annoncer
- ☒ Forlag
- ☒ Om os

« Tilbage til søgeresultatet

AF: » GLEN MIKKELSEN, 27. NOVEMBER 2006

SEND ARTIKEL

PRINT

Er samfundsvidenskaben videnskabelig? ...og kan den nogensinde være det?

LINKS

» Inland: Regeringstiltag forlænger studietiden

[VIDENSKABSDEBAT]

Ny amerikansk debatbog diskuterer den danske planlægger Bent Flyvbjergs idealer for en symbiotisk forståelse af teori, praksis, metode og samfundsforskerens rolle som offentlig

intellektuel

Tyngdekraften er et objektivt faktum. Hvis man lader en sten falde til jorden, så falder den med en hastighed, man på forhånd kan sætte på formel og beregne. Med Einsteins almene relativitetsteori og kvantemekanikken i hånden kan fysikere beskrive hvordan og hvorfor tyngdekraften er, som den er. I dag, i morgen og om 100 år.

Det er et af de utallige eksempler på 'hard science', hvis success, logiske stringens og forudsigende potentiale har dannet grundlag for så mange af de tekniske landvindinger, der i dag præger og beriger vores hverdag. Det er videnskab. Med stort V.

Men når det gælder menneskelig aktivitet, så er forudsigelser og teorier helt anderledes usikre. Vi handler afhængigt af kontekst. Vi kan være 'økonomiske dyr' og handle ud fra tanken om 'maksimering af egennytte'. Vi kan handle normbaseret, alt efter hvilket samfund vi lever i, men vi kan lige så let handle intuitivt; på basis af følelser og ofte også de irrationelle af slagsen. Hidtil har ingen kunnet sætte menneskets handlemønster på formel, og selv om både Karl Marx og Sigmund Freud i sin tid troede, at samfundsvidenskaben en dag ville blive 'videnskabelig' efter de hårde videnskabers forbillede, så er der ikke meget, der taler for, at eksempelvis meningsmålinger kan få status som objektivt sande billeder på menneskers behov, drømme og handlinger - selvom deres udbredelse stiger og de misbruges til mangt og meget. Der er indtil videre ingen formel, der kan forudsige menneskelig handlen på individniveau.

Pseudo-videnskab

Dette har ved adskillige lejligheder ført til selvransagelse i forskerkredse og en vis underlegenhedsfølelse i forhold til naturvidenskaben. Værst, når samfundsvidenskaben bliver udstillet, som fysikeren Alan D. Sokal gjorde det, da han i 1996 sendte sin nonsens-tekst *Transgressing the Boundaries: Toward a Transformative Hermeneutics of Quantum Gravity*, (postmoderne volapyk, som han selv kaldte det) til journalen *Social Text*, og artiklen røg direkte igennem peer review og kvalitetskontrol som et videnskabeligt bidrag. Sokal ønskede at kritisere samfundsvidenskaben som en pseudo-videnskab med manglende rigiditet og videnskabelig disciplin, og selvom magasinet *Social Text* ikke just er den mest prestigøse udgivelse, så var det en skandale. Med stort S.

Denne hændelse og de fundamentale forskelle mellem naturvidenskaben og samfundsvidenskaberne var del af fundamentet for den danske professor i planlægning Bent Flyvbjergs bog *Making Social Science Matter* (2001). Hans ærinde var et opgør med den stærke tendens i særligt den angelsaksiske samfundsvidenskab til at se videnskabelighed, som noget man sætter på formel eller opstiller i kolonner af observationer, og han så Sokal-episoden som endnu et eksempel på, at denne tilgang var u hensigtsmæssig.

Bent Flyvbjerg viste i *Making Social Science Matter* (MSSM) med teoretiske referencer til særligt Michel Foucault, Pierre Bordieu, Friedrich Nietzsche og Aristoteles samt intensiv brug af case-studier, hvordan man som forsker aktivt kan fokusere på at frembringe viden og indsigt, der kan bruges konkret.

LOG IND

Brugernavn...

.....

Login

 Gem login

» Hjælp til login

Du har adgang til:

AVIS	Få artikler
ARKIV	1-8 uger
DEBAT	Læseadgang
TEMA	Nyeste 21

» Køb fuld adgang

ANNONCE:

DE 5 SENEST KOMMENTEREDE ARTIKLER

» 05.12.2006:

Bliv dansker pr. selvstudium

» 05.12.2006:

Notat: Regeringen vil forøge CO2-udslip

» 05.12.2006:

Jurister kritiserer Grevildom

» 05.12.2006:

En ringe start

» 05.12.2006:

'Hvis man sætter en som mig i fængsel'

» Seneste 100

RITZAU 24 TIMER

15.14

Svenskerne vilde med dansk ost »

15.03

16-årig tages ud af voksefængsel »

15.01

52-årig fra Kolding vandt 25 millioner »

I sin doktorafhandling havde **Flyvbjerg** undersøgt planlægningsprocesser (særligt vej- og trafikplanlægning) i Aalborg, og konkluderet at rationaliteten i politiske processer gang på gang blev udfordret, undermineret og kørt ud på et sidespor at magtfulde personer, grupper og hævdivundne dogmer og praksis. Resultatet var ofte, at dybt irrationelle, udemokratiske og samfundsøkonomisk uhensigtsmæssige beslutninger kom til at fremstå som værende rationelle, demokratiske idealer, og love blev ignoreret og borgerne kom til at betale for misæren. Scenarier og praksisser, Bent **Flyvbjerg** senere har genfundet i forskning i Metro-byggeriet i København, og som han forudsiger kommer til at dominere, når Femer Bælt-forbindelsen skal/bliver vedtaget.

I MSSM fremlagde han skitsen til en alternativ vej for samfundsvidenskaberne. Phronetisk forskning - eller 'Det konkrètes videnskab' - kaldte han det. En ny tilgang, hvorigennem **Flyvbjerg** mener, at forskere lettere kan fremme og diskutere det gode samfund og den gavnlige samfundsudvikling med udgangspunkt i den konkrete virkelighed. Netop fordi han mener, at dette er samfundsvidenskabernes vigtigste opgave.

En farlig mand

Bogen blev opfattet som et provokerende kald til sociologer, politologer, antropologer og lignende grupper om at opgave jagten på umulige positivistiske idealer om kontekstuaafhængig 'sandhed'. I USA blev den hurtigt set som et "manifest for Perestroika-bevægelsen"; en uformel, hastigt voksende gruppe af forskere og studerende, der i flere år havde kæmpet for mange af de samme tanker om metodefrihed og pluralisme i de videnskabelige tilgange på de store amerikanske universiteter - en bevægelse, der i dag er i vækst.

Men når man stikker hovedet frem med kontroversielle budskaber, så får man også ofte tæsk. Det var, hvad der skete, da én af den politiske videnskabs traditionelt tænkende giganter i USA, professor David Laitin fra Stanford University, i en artikel i tidsskriftet Politics and Society i 2003, rettede et voldsomt angreb mod den 'frafaldne' **Flyvbjerg** og hele Perestroika-bevægelsen:

"En opstand hærger den politiske videnskab. Under lederskab af en 'Mr. Perestroika', har en stor gruppe forskere forladt projektet etablering af videnskabelig disciplin."

Sådan indledte Laitin sin artikel, der i manglen på et reelt manifest for Perestroika-bevægelsen kaster sig over MSSM, og over 20 sider kritiserer **Flyvbjergs** phronetiske tilgang for at være 'farlig' for samfundsvidenskaben og for at undervurdere betydningen af både 'videnskabelig strengthed', statistik og kvantitative metoder.

Flyvbjerg svarede på kritikken, en ophedet debat opstod, og i dag udkommer så bogen Making Political Science Matter på New York University Press, hvori en lan række fremtrædende amerikanske samfundsforskere diskuterer, kritiserer og udvider kampzonen for **Flyvbjergs** ideer. En sjælden ære for en dansk forsker, og en yderst anbefalelsesværdig bog for alle, der beskæftiger sig med feltet, eller er blot det mindste interesserede i videnskabsteori.

glm@information.dk

* Making Political Science Matter, New York University Press. Udkommer i dag

^ Til top ^ SEND ARTIKEL PRINT

DIREKTE ADGANG TIL DENNE SIDE:

» [http://www.information.dk/Indgang.php?](http://www.information.dk/Indgang.php?pShow=Arkiv/ArkTAvVis.php&pTAvVis=206770)
 » [pShow=Arkiv/ArkTAvVis.php&pTAvVis=206770](http://www.information.dk/Indgang.php?pShow=Arkiv/ArkTAvVis.php&pTAvVis=206770)

Ophavsretten tilhører Information. Artiklen må ikke kopieres uden tilladelse. Læs mere:

» [Ophavsrettigheder](#)

14.55

Politisk enighed om at fraskilte fædre skal stilles bedre »

DENNE UGES 5 MEST KOMMENTEREDE

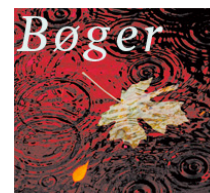
» Bliv dansker pr. selvstudium (46)
 » 'Hvis man sætter en som mig i fængsel' (24)
 » Kast sløret (18)
 » Tørnæs vil have folkelig bistand (18)
 » En ringe start (14)

I-PANEL

Bliv en del af Informations læserpanel:

» Start I-panel

TEMA

Tema: Bøger 2006

Seneste artikler:

» 'Ingen forblev den samme'
 » Den tikkende detektiv
 » Det sociale menneske

I-POST

Modtag Informations nyhedsbrev om avisens aktiviteter (HTML-format).

Indtast e-mail i feltet og tryk send:

Tilmeld
 Afmeld

E-mail